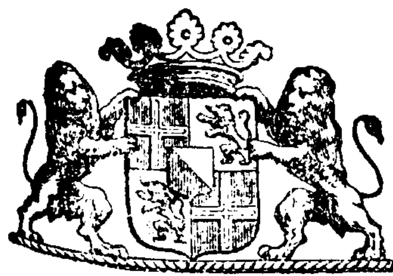
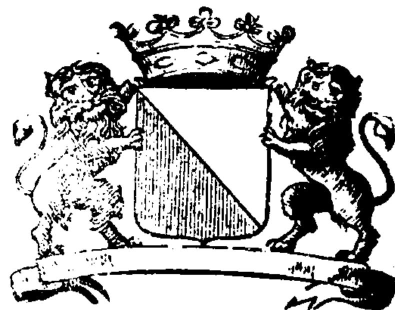
A°. 1859. N°. 203.

VRIJDAG 26 AUGUSTUS.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

UTRECHT, Vrijdag 26 Augustus.

Het leger en de nieuwe Minister van Oorlog.

Moed behoort er in Nederland toe, om de betrekking van Minister van Oorlog te aanvaarden. Aanhoudende strijd met de zoogenaamde liberale leden der Tweede Kamer over de begrooting van Oorlog is toch steeds het lot van die hooge ambtenaren geweest. Allen hebben toegegeven aan de begeerte, om tot een gewenscht overleg te komen, en hebben dien ten gevolge niet gevraagd, wat voor de verdedigingsmiddelen noodig was. Het gevolg hiervan is geweest, dat de slechte staat van het leger steeds is verbloemd geworden, en dat de leden der Kamer, wetende of vermoedende, dat dit het geval was, geen vertrouwen in den Minister konden hebben. Wanneer het een ander onderwerp had gegolden, zoo als de aftapping der Maas, het Zwolsche diep, enz., dan zoude de Minister niet met rust gelaten, en eene enquête voorgesteld zijn geworden; doch nu was men zeer tevreden, dat de sluijer, waarachter de gebreken van het leger werden verborgen, niet werd weggetrokken; want geschiedde dit, dan zoude de begrooting van oorlog moeten zijn verhoogd geworden. Er werd dus berust in de verklaring des Ministers, dat alles in behoorlijken staat zou komen, indien de begrooting werd goedgekeurd.

De militaire tijdschriften hebben hunnen pligt gedaan en de gebreken van het leger bekend gemaakt; maar zij worden bijna niet anders dan door militairen gelezen, ten minste hunne stem was voor de leden der Kamer, die van den roepende in de woestijn. Welligt dachten zij dat de officieren dergelijke klagten aanhieven, om door vermeerdering der strijdkrachten spoedige bevordering te maken doch vergaten daarbij, dat indien geene edeler drijfveeren aan die schrijvers mogten worden toegeschreven, een geheel ander *eigenbelang* wel de reden van hun schrijven kon zijn. Want wat zal de toestand van den officier wezen, die met ons leger te velde trekt? Het vooruitzigt om eer en roem in te oogsten zal voorzeker voor hem zeer klein zijn. In zelfopoffering zal hij zijne grootste voldoening moeten vinden.

De gebeurtenissen der laatste maanden hebben echter voor het algemeen den sluijer opgeligt, en nu zijn de gebreken van onze verdedigingsmiddelen aan allen bekend geworden. Thans is men er van overtuigd, dat de soldaat meestal onvoldoende gevoed, en te weinig betaald wordt, en in vele plaatsen slecht gehuisvest is; dat de bewapening, uitgenomen die van een klein gedeelte van het leger, slechter is dan die der troepen van den armsten Duitschen Staat; dat om het regiment kavallerie van het bondskontingent te velde te kunnen brengen, de vier andere regimenten moesten te hulp komen; dat om te velde over vier batterijen artillerie te kunnen beschikken, honderde paarden moesten worden aangekocht, in weerwil dat een Minister van oorlog vroeger de Kamer had verzekerd, dat hij steeds in zeer weinig dagen, 4 à 5 batterijen te velde kon brengen; dat ons geschut niet meer op de hoogte is van dat der naburige staten; dat het aantal vrijwilligers steeds afneemt, zoodat de kaders niet voltallig kunnen gehouden worden: en geen wonder, want wie wil dienst nemen als het voedsel veelal onvoldoende, de soldij te gering, de huisvesting slecht is. De weinige korpsen, welke ten dien opzigte in betere omstandigheden verkeeren, hebben minder of geen gebrek aan vrijwilligers; een bewijs, dat de oorzaak daarvan, de behandeling is, welke de soldaat ondervindt.

Dit alles en nog veel meer is den volke onlangs verkondigd, door een *onbekende* (1) doch deskundige bij uitnemendheid, met eene vastheid van overtuiging en kennis van zaken, welke indruk moeten maken; zoodat zelfs die vertegenwoordigers, die dergelijke zaken niet gaarne hooren bekend maken, uit vrees voor eene hooge begrooting van oorlog, dat geschrift niet ongemerkt op zijde kunnen leggen; neen, zij zullen het bij de behandeling der aanstaande begrooting wel moeten raadplegen, al zijn zij ook door *l'homme gris* op geene aangename wijze toegesproken, en al heeft deze hun veel verweten.

In dien toestand heeft de kolonel *de Casembroot* de taak aanvaard om het leger te besturen. Zijn karakter, de achting, die hij overal heeft verworven, de kennis welke hij van het leger bezit, zijn waarborgen, dat hij die hooge betrekking niet heeft aangenomen, dan met den vasten wil om het leger uit zijn vervallen toestand op te beuren en het in behoorlijken staat te brengen.

Wij wenschen hem daar kracht en de noodige zelfstandigheid toe. Het is geen gemakkelijk werk, dat hij op zich heeft genomen; maar indien hij slaagt, maakt hij zich ten tweede male verdienstelijk aan het Vaderland.

De Tweede Kamer zal hem geene gelden meer weigeren om het lot van den soldaat te verbeteren en daardoor het vrijwillig dienst nemen te bevorderen, om goede wapens aan te schaffen enz.; deed zij dit, dan stelde zij de hoogste belangen, de zorg voor de handhaving der onafhankelijkheid van den staat, het bezit onzer koloniën in de waagschaal, en dan zouden de leden, die daartoe hadden medegewerkt, bij een beroep op het volk, waarschijnlijk geene goedkeuring van hunne handelwijze bij de kiezers vinden, want de onafhankelijkheid van den Staat wordt nog in Nederland op hoogen prijs gesteld.

Doch moeijelijker dan de noodige gelden te bekomen, zal het den nieuwen Minister zijn, om het werktuig waardoor hij het leger moet besturen, de bureaukratie van het ministerie van oorlog, te hervormen; de daarbij geplaatste officieren en ambtenaren zijn vergeten, dat zij, die in het leger dienst doen, dat leger en zijne behoeften beter kennen, dan zij, die reeds jaren uit het leger verwijderd zijn geweest en hunne rangen op het plein te 's Hage hebben gekregen. Daarenboven gaat de zelfstandigheid van alle hooge en mindere officieren verloren, indien alles uit het ministerie bestuurd en geregeld moet worden, zoo als dit nu geschiedt. Zal de Minister tegen die bureaukratie opgewassen zijn? Wij wenschen het, maar twijfelen er bijna aan; alleen indien hij in het personeel van zijn ministerie dadelijk veel verandert, en als zijne raadslieden neemt officieren, die het leger en zijn toestand kennen, zal het mogelijk wezen, dat hij meester wordt en niet zijne bureaux.

De nieuwe Minister zal ook moeten trachten het leger *zóó* in te rigten, dat eene trapsgewijze vereeniging van het Nederlandsche met het Indiesche leger mogelijk wordt. Het eerste moet de bakermat van het Indiesche, dit de oefenschool van het Nederlandsche zijn. Geschiedt dit niet, uithoofde van allerlei niet afdoende redenen, dan wordt het behoud èn van Nederland èn van Indië in de waagschaal gesteld. Met vreugde zouden wij nu reeds brave Indiesche hoofdofficieren, gehard in den krijg, aan het hoofd van brigaden van ons leger zien. Zij, die den vuurdoop reeds zoo dikwerf hebben ondergaan, zullen daardoor den soldaat meer vertrouwen inboezemen, dan vele onzer bekwaamste bevelhebbers dit kunnen doen, omdat zij geen oorlog hebben bijgewoond. Was ons leger nu *zóó* ingerigt geweest, dat een gedeelte dadelijk naar Indië had kunnen worden gezonden, dan zouden thans zeker al versterkings-troepen naar Java onder weg zijn.

Moed behoort er toe, om de portefeuille van oorlog aan te nemen. Wij verwachten veel van den Kolonel *de Casembroot*, en wenschen dat het Volk, de Kamer, en het leger zijne taak zooveel mogelijk zullen verligten, en hem in staat stellen, te beantwoorden aan het vertrouwen dat de Koning in hem gesteld heeft. X.

(1) Nederland en het leger, bij *H. A. Campagne*, Tiel 1859, door *l'homme gris*.

— De tijding, die wij eergister reeds konden mededeelen, omtrent het afloopen van de werkzaamheden van de konferentie te Zurich, is het eenige feit, dat thans bijzonder de aandacht trekt. Men is het niet eens kunnen worden, en heeft daarom de moeijelijkste kwestie, die van het herstel der hertogen, die in zoo naauw verband staat met de zaak van het Italiaansche bondgenootschap, ter zijde gelaten, alleen regelende, 't geen tot geene hoofdbezwaren aanleiding kon geven. Intusschen is er tijd gewonnen, en is er tevens gebleken, dat Oostenrijk en Frankrijk het omtrent het herstel der hertogen niet zoo geheel eens zijn. Dat kon niet anders, en 't zal nog moeijelijker worden voor keizer *Napoleon*, om in dit opzigt aan de wenschen en verwachtingen van keizer *Frans Josef* te voldoen, sinds de volkswil in Midden-Italië zich zoo duidelijk heeft geopenbaard en die niet meer geloochend kan worden.

Zal echter aan den volkswil in dezen geheel kunnen voldaan worden? Dat de hertogen met geweld op hunne troonen zullen hersteld worden, mag men voorloopig betwijfelen; of die gewesten evenwel met Sardinië zullen vereenigd worden is een andere vraag, en zulk eene inwilliging van den volkswensch zal nog groote moeijelijkheden opleveren.

De Sardinische pers is middelerwijl reeds druk bezig met de zaak der aansluiting van de hertogdommen aan Piemont te behandelen. Zij gevoelt wel, dat er bezwaren tegen zullen geopperd worden maar ze beweert tevens, dat de eenparige stemming der volksvertegenwoordigende vergaderingen aan Sardinië dure pligten oplegt. De *Opiniene* zegt met eenige omwegen, dat Sardinië de bevolking van Midden-Italië niet teleur stellen kan. — De *Indipendente* is duidelijker en zegt, dat het kabinet van Turijn besloten heeft de aansluiting van Toskanen aan 't koningrijk aan te nemen; alvorens dat openlijk te doen, zou men eerst de regeling der kleinere bezwaren afwachten en tevens nog nader met Frankrijk en de neutrale magten in besprek komen. Dit zou echter bepaald te Turijn zijn aangenomen, dat, wanneer Toskanen bedreigd werd, het Sardinisch leger onmiddelijk ter ondersteuning der regten van de Toskaners zou oprukken. De aansluiting van de Midden Ital. staten aan Sardinië kan ook geen bezwaar hebben, zegt de *Indip.*, het algemeen evenwigt zal er niet door lijden en een krachtiger bolwerk zal er door worden opgerigt zoowel tegen het Noord-Westen als tegen het Noord-Oosten van Italië.

Ook de Engelsche pers ziet geene bezwaren tegen de uitbreiding die Sardinië zou kunnen erlangen. Hoeveel bezwaren daartegen nu nog bestaan, zou die nieuwe uitbreiding dus nog wel mogelijk kunnen worden, en men zou dan zeker moeten erkennen, dat graaf *Cavour* met zijne Italiaansche nationale staatkunde voor zijn vaderland een geheel nieuw tijdperk zou hebben doen aanbreken en dat zijn naam in de geschiedenis van Italië wel eens op zulk eene wijze kon worden opgevoerd, dat de roem er van verre zou verheven zijn boven de aan- en opmerkingen van ultramontanen, reaktionnairen of min of meer bekende politici, wier namen dan reeds geheel zullen vergeten zijn. Maar ook al mogt graaf *Cavour* zijne denkbeelden van eenheid voor Italië niet op die wijze zien zegepralen, ook dan nog zal hij steeds een man blijven, die zich gewijd heeft aan een grootsch en edel beginsel en die zich weinig te storen heeft aan het oordeel van kleingeest of afgunst. Dat graaf *Cavour* trouwens eerlijk was in zijne echt Italiaansche bedoelingen, kan op nieuw blijken uit 't geen men onder Turijn zal vinden, omtrent de vraag aan Toskane vóór den oorlog gedaan, om zich aan de nationale zaak aan te sluiten.

Voor Oostenrijk ziet de pers in Europa nog weinig heils in de ministeriële veranderingen en in belofte, die door het huis van *Habsburg* zoo dikwerf plegtig zijn gedaan en toch nooit nagekomen. — In Frankrijk heeft de amnestie bijna haar tijd reeds gehad; ze zal slechts ten halve voldoen, als niet welhaast ook in 't algemeen meerdere vrijheid aan 't Fransche volk wordt verleend.

De versterking van Antwerpen wordt vrij eenstemmig door de Europ. pers als een zeer goede maatregel van België beschouwd. Ook is de Fransche regering niet zoo ingenomen tegen dien maatregel, als men het wel eens heeft doen voorkomen.

Uit Konstantinopel meldt men, dat de Sultan ongesteld is. — De keizer van Marokko moet ernstig ziek zijn. Bij zijn eventueel overlijden verwacht men groote onlusten in Marokko, daar de zwarte garde zeer weinig met den kroonprins is ingenomen en ook de Amazirk- en Chellock-stammen ontevreden en hem ongunstig zijn.

De sinds gister ontvangen **telegrafiesche dépeches** laten wij hieronder volgen:

Zurich, Donderdag. Gisteren is eene konferentie gehouden tusschen de gevolmagtigden van Frankrijk en Sardinië.

Een Fransch kabinets-koerier is gisteren hier aangekomen en heden weder vertrokken.

Graaf *Colloredo* is gister avond door een ligten

aanval van beroerte getroffen, doch bevond zich reeds iets beter.

Berlijn, *Donderdag*. Het officiëel buletijn zegt dat de dag van gisteren en de daaropvolgende nacht goed zijn afgeloopen. Bij het opstaan en gedurende den tijd dien Z. M. uit het bed doorbragt, vertoonde zich veel leven in de bewegingen. De krachten beginnen toe te nemen.

Parijs Donderdag. Aan de beurs is niets te doen; de stemming is echter vast.

La Patrie deelt mede dat *Garibaldi* een van zijne officieren met eene bijzondere zending naar Parijs zal afvaardigen. Bij eene dagorder aan het leger heeft genoemde generaal verklaard, dat hij de Mazzinisten, republikeinen of socialisten, die de orde mogten verstoren, zal doen fusilleren.

Marseille, *Donderdag*. Alhier zijn tijdingen ontvangen uit Egypte, loopende tot 18 dezer. Daaruit blijkt, dat de onderkoning zijne strijdkrachten aanzienlijk vermeerdert.

Er zijn insgelijks tijdingen ontvangen uit China, loopende tot 5 Julij. Den 19. Junij is eene vloot, voorafgegaan door eenige schepen, waarin zich de gezanten van Engeland, Frankrijk en Noord-Amerika bevonden, opgevaren, om, zoo noodig, de Peiho te forceren.

Uit Turan verneemt men, dat nog onderhandelingen tusschen de regering van Cochin China en den Franschen vlootvoogd gevoerd worden, en dat men het sluiten van den vrede verwachtte.

Uit Batavia zijn berigten ontvangen tot 24 Mei, welke spreken van een algemeenen moord der Christenen in twee steden van Borneo, waartoe door pelgrims van Mekka het sein zou zijn gegeven. (Welligt wordt hier de moord van Bandjermassing bedoeld, die in April plaats vond).

Marseille, *Donderdag*. Er zijn alhier berigten ontvangen uit Konstantinopel van 20 dezer, waarin wordt medegedeeld, dat de sultan zich zeer ongesteld bevond. Aan den heer *Mussurus* was de noodige volmagt verleend, tot het medewerken tot eene definitive beslissing omtrent de vorstendommen. Er werd te Konstantinopel een afgevaardigde van het pauselijk goevernement verwacht. Tevens verneemt men het overlijden van prins *Voginde*, en de benoeming van *Mohammed-pacha* tot gouverneur-generaal van Smyrna.

— Z. M. heeft benoemd tot surnum. bij het vak der dir. bel., in- en uitg. regten en akz., de heeren: *L. C. A. J. Niehot* te Oss; *B. Hulst* te Leek; *N. Kantelaar* te Zwolle; *W. H. Houwing* te Steenwijk; *J. Keizer* te Groningen; *J. Alma* te Bergum; jhr. *J. L. A. van Haeften* te Doetinchem; *M. Haentjes* te Nieuwe Sluis. — Voorts is pensioen verleend aan *H. van der Sande*, komm. 1. kl. te Rekken, *f* 564; aan *W. Kies*, wed. van *N. Duycewaardt*, in leven komm. 1. kl. te Wassenaar, *f* 302.

Z. M. heeft den 1. luit. *S. J. L. Creutz*, van het reg. gren. en jagers, op zijn verzoek, eervol ontslag uit de militaire dienst verleend.

— Z. M. heeft benoemd tot ridder der orde van den Ned. Leeuw den luit.-kol. der inf. van het O. I. leger, *G. F. Nauta*, waarn. resid. der Wester afd. van Borneo, en tot ridders der milit. Willemsorde 4. kl. den assist.-resid. van Sintang *H. v. Goffrow;* de 1. luits. der inf. *J. Conrad* en *A. Luymes;* den offic. v. gez. 3. kl. van de milit. geneesk. dienst *E. v. Hengel*, en den fuselier *G. Kramer*, allen van het O. I. leger en bepaald om zoowel in Indië als in Nederland bij afzonderlijke dagorders eervol te doen vermelden den kapt. *F. J. H. Westerbaan Schmidt* en den serg. *G. C. S. Verdier*, mede van gemeld leger, en zulks omdat zij zich hebben onderscheiden bij de krijgsverrigtingen in het Sintangsche (boven Meclaine) in de maand Febr. dezes jaars.

— Z. M. heeft bepaald, dat de ambtenaren en surnumerairen van de dir. bel. en het kadaster bij het vak der dir. bel., in- en uitg. regten en akz. niet kunnen worden overgeplaatst in betrekkingen, voor welke een examen voorgeschreven is, dan na aan dit examen te hebben voldaan.

†— Men schrijft ons uit 's Hage:

»Indien wij wel onderrigt zijn, zal er eerstdaags eene nog al belangrijke promotie plaats hebben bij de posterijen."

— Het nieuwe hoofd der afdeeling Medische policie aan het departement van binnenlandsche zaken heeft reeds blijken van zijn bestaan gegeven, zoodat door het gouvernement dezer dagen o. a. afgedaan zijn zaken, die reeds sedert 1854 waren hangende gebleven.

— Woensdag is door de troepen uit het Kamp van Zeist weder eene groote militaire wandeling gemaakt, maar in verschillende kolonnes, in de veronderstelling, dat een vijand de Grebbelinie wilde aanvallen, die men moest beschermen. Aan de Grebbelinie werd rust gehouden, nadat de Prins Veldmaarschalk de stelling in oogenschouw had genomen. De officieren werden hierop onthaald op broodjes met vleesch en per hoofd een flesch wijn, terwijl aan onder-officieren en minderen per bataljon twee tonnen bier werden verstrekt; de rijdende artillerie naar evenredigheid. Dit alles werd door Z. K. H. den prins-veldmaarschalk aangeboden. Tegen $1/_2 5$ ure kwam men van den vermoeijenden togt terug, waarop men veel van stof en hitte had te lijden gehad.

Gister is er rust in 't Kamp gehouden, terwijl er heden morgen ten 9 ure manoeuvers in 't vuur voor elke brigade afzonderlijk zullen plaats hebben.

Z. K. H. de prins *van Oranje* is uit den Haag in 't kamp teruggekeerd. Zaturdag ll. had de prins Driebergen bezocht; Dingsdag op *Veldheim* bij den heer *Patijn* een *collation* gebruikt.

Heden viert generaal *Nepveu* zijn 50jarige militaire dienst in 't kamp.

— Eerlang zal tusschen het voormalig vijfde distrikt der provincie Zeeland en België eene telegrafische gemeenschap worden daargesteld. Hiertoe zal de Nederlandsche regering den aanleg eener lijn, uitgaande van Neuzen tot aan de grenzen van het Rijk bekostigen, van waar deze verder voor rekening der Belgische regering tot Gent aangelegd en daar in verbinding zal worden gebragt met de lijnen in België.

— Daar de heer jhr. *Verheijen*, pas benoemd lid van den gemeenteraad, had bedankt, is te 's Bosch op nieuw gestemd, en werden er uitgebragt 230 st. op den heer *Pompe* en 223 op den heer *Spierings*, tusschen wie herstemming moet plaats hebben.

— Te Deventer is tot lid van den raad gekozen de heer *Werle*.

— Te Kampen wordt achter de kazerne van wege de stad eene bad- en zweminrigting daargesteld, ten behoeve van het instruktie-bataillon.

— Met genoegen verneemt men te Heusden, dat het Z. M. bij besluit van den 11. dezer behaagd heeft, aan die gemeente eene subsidie van *f* 3200 te verleenen tot verbetering van het Heusdensche kanaal, hetwelk sedert eenige jaren merkelijk in verval geraakt is en waarvan de verbetering alsnu binnen kort wordt te gemoet gezien. *Effbl.*

— Ter zake van de plaats gehad hebbende schouwing over eene beek, tusschen twee gemeenten gelegen, stonden voor den kantonregter te 's Hertogenbosch honderd elf bekeurden te regt; de breuken voor het niet schoonhouden en zuiveren hadden plaats over eene lengte van 651 ellen, met toepassing van niet minder dan elf ordonnantiën, wetten en verordeningen, om ieder der bekeurden in eene boete van 35 centen te veroordeelen als krachtens art. 4 der ordonnantie van keizer *Karel V* op de rivieren, waterloopen, enz. van 24 April 1510, art. 2 van het plakaat van 10 Junij 1628 op het stuk van den belegden art. 1 der wet van 14 Floreal an XI, art. 484 wetboek van strafregt, de wet van 28 April 1835, Stbl. no. 9, de publikatie van 27 Mei 1796, het besluit van gedep. staten van Noord-Brabant van 2 Dec. 1836 der ordonnantie der Staten van Noord-Brabant van 10 Junij 1822, art. 1 der wet van 27 Dec. 1839, artt. 466, 467 en 469 van het wetb. van strafr. Zoodat in dit eenvoudige geval niet minder dan 11 wetten uit de 16., 17., 18. en 19. eeuwen noodig zijn geweest om vonnis te vellen; men zegge nog, dat het regt in Nederland niet uitgebreid is.

*— Een met roem bekend Fransch geleerde de heer *M. Ch. Paeile*, heeft dezer dagen een werk in het licht gegeven over de uitvinding der boekdrukkunst. (*) Het doel van den auteur is, om zoo veel mogelijk zekerheid te verspreiden over den waren uitvinder en over de plaats, die het tooneel was zijner eerste proefnemingen. Tegenover *Coster* staat *Guttenberg;* en Mainz benijdt Haarlems roem. Alle stukken door beide steden als bewijzen aangehaald, zijn door den heer *Paeile* verzameld, onderzocht, en bestudeerd en zijn werk doet hem kennen als een man van groote studie, zeldzame geleerdheid, en begaafd met een scherp en juist oordeel. Hij besluit zijne studie, met aan *Coster* de eer der uitvinding toe te kennen. Wij durven niet beslissen of zijn oordeel de zaak voor goed heeft beslecht, zeker echter is het, dat de heer *Paeile*, gesteund door tot nog toe onbekende of onuitgegeven stukken, een nieuw licht heeft verspreid over deze belangrijke zaak. Wij ontleenen deze bijzonderheden aan de *Revue des deux Mondes;* de opname daarvan in dit algemeen geacht tijdschrift is een waarborg te meer, dat Haarlems regt, in alle deelen der wereld, allengs meer zal worden erkend of althans beproeven.

(1) *Essai historique et critique sur l'invention de l'imprimerie, par M. Ch. Paeile; Techener.*

— Eergister heeft in de zaal op den Fluweelen Burgwal te 's Hage de door dr. *Moon* aangekondigde meeting plaats gehad. Die heer, met roem bekend door zijne pogingen om blinden te leeren lezen op eenvoudiger en gemakkelijker wijze dan dit tot heden gebruikelijk was, heeft in die vergadering, welke met een gebed werd geopend, voor een uitgelezen publiek, aan een twaalftal blinden uit de residentie, zijne methode ontvouwd, met zulk gunstig gevolg, dat dit de verbazing der aanwezigen in hooge mate wekte. De onderwijzer van het blinden-instituut te Rotterdam deelde mede, dat in die inrigting in zeer korten tijd door de leerlingen, deze leerwijze van dr. *Moon* met het beste gevolg was toegepast. Men ziet met belangstelling eene tweede bijeenkomst onder leiding van dr. *Moon* te gemoet.

WATERHOOGTE.

Arnhem, 25 *Aug.*, 1.00 El.; - AP. 7.95. Gev. 2 d.

De Rijnhoogte te Keulen den 25. Aug.: 5 voet 8 duim; 5 voet 8 duim Rijnlandsch.

Spoorwegen.

De *Tijd* wekt nogmaals de Noordelijke provinciën op tot zamenwerking met het Amsterdamsch-Utrechtsch komitee, om spoedig en zeker het beoogde doel te bereiken. »Het is te wenschen, zegt de *Tijd*, dat hier geen ondergeschikte plaatselijke inzigten de vorming van een centraal spoorweg-kommitee in den weg zullen staan. Zoo men werkelijk vrucht van zijn pogingen verwacht, is eensgezindheid een volstrekt vereischte. Ontbreekt die in de hoofdzaak wijl in bijzaken de meeningen verschillen, dan doet men ijdel werk, omdat hetgeen door sommigen verzocht wordt, geneutraliseerd zal worden door hetgeen anderen verzoeken. Maar er is nog iets dat tot welslagen noodzakelijk is. De aanleg van spoorwegen is met het uitsluitend belang der Noordelijke gewesten, maar die van het gansche land. Zoowel als het Noorden heeft het Zuiden en het midden des Rijks er belang bij, dat eindelijk een aanvang met de nieuwe lijnen worde gemaakt. Zoo dus het Noorden de zaak wel inziet en vruchten van zijn pogingen wil inoogsten, zal het wel doen zich aan andere belangen, die met de zijne zamengaan, aan te sluiten. Wij herhalen derhalve den raad, dien wij eenigen tijd geleden gegeven hebben, en in het Noorden geen ongunstig oor gevonden heeft, om tot de oprigting van een centraal-spoorweg-komitee over te gaan, dat zich in verbinding te stellen zou hebben met het komitee, in de hoofdstad opgerigt. Het moet iedereen in het oog vallen, dat als de Noordelijke provinciën, Utrecht en Amsterdam gezamelijk dezelfden weg betreden om op een spoedigen aanleg van de Noorder- en Zuiderlijn aan te dringen, en daarbij tevens een vast plan aan de hand doen, volgens hetwelk alle groote lijnen op een middenpunt zullen uitloopen, de zaak, die zij voorstaan, zoo goed als verzekerd is. Daarentegen houden wij het er voor, dat op zichzelven staande adressen uit het Noorden, waarin alleen algemeenheden aangevoerd worden, als daar zijn, dat Groningen en Vriesland behoefte aan spoorwegen hebben en op de bevordering van akkerbouw en nijverheid door een snellere gemeenschap, enz. gewezen wordt, weinig ter zake zouden afdoen. Dit is reeds sedert jaren betoogd en niemand twijfelt daaraan. Men kome met een vast plan voor den dag en zoeke zich te Amsterdam, in Noord-Holland en Utrecht magtige bondgenooten, dan heeft men de schoonste kans van slagen."

Ten slotte drukt ook de *Tijd* weder de hoop uit dat de regering bij tijds hare plannen wijzige, opdat ze aanneembaar worden. »Het zou, zoo heet het ten slotte, zeker noch haar waardigheid noch haar levensduur vermeerderen, als de overtuiging in het land meer en meer veld won, dat het groote beletsel, tegen het tot stand komen der nieuwe lijnen, eigenlijk de regering is."

— Als men 't oog houdt op de Zeeuwsch-Duitsche lijn; dan blijkt het even duidelijk als bij de Noorder- en Zuider-spoorweglijnen, dat de regering stelselloos en zonder warmte de zaak der spoorwegen heeft behandeld. Vooral ook omtrent Zeeland mag het waar heeten, wat de *Amst. Ct.* zegt, dat de regering een onverantwoordelijk spel met de ingezetenen schijnt te drijven. »Is de Zeeuwsche lijn, zegt dat blad, in het algemeen belang niet noodzakelijk, de regering zegge het ronduit en begunstige den aanleg niet uit Rijks middelen; is zij wel noodzakelijk, men offere Zeeland niet op aan den naijver van Rotterdam."

De regering heeft met een paar begunstigde vereenigingen over spoorwegen gehandeld, getransigeerd, maar ze heeft daardoor nog 't goede, wat in de primitieve koncessiën lag, verminkt of het er geheel uitgeligt, en ze heeft bovenal elke aansluiting te Utrecht zooveel mogelijk gekeerd. De regering heeft tot dusverre in de zaak der spoorwegen zóó gehandeld, als of het haar er om te doen was, de achting der natie geheel te verliezen. Teregt zegt dan ook de *Amst Cour.* »Het is dikwerf moeijelijk de eigenlijke beweegredenen te gissen, die de regering in deze geheele zaak geleid hebben; overal stuit men op stelselloosheid, zucht om lokale belangen te bevredigen en enkele begunstigden te believen. Van welberaamde plannen kan hier, gelijk het voorloopig verslag opmerkt, reeds daarom geene sprake zijn, omdat gedurende de onderhandelingen telkens wijzigingen in de ontwerpen gebragt zijn. De tegenwoordige koncessionarissen hebben dan ook, zoo het schijnt, zelven niets gedaan tot het in gereedheid brengen hunner ontwerpen. Wij vinden althans in het verslag Noorder-spoorweg, blz. 15, opgeteekend, dat de opnemingen voor de heeren *Sloet-Reuchlin* door den Staat zijn bekostigd, terwijl men beweert,

hetgeen — in verband met 't geen door den heer *Suermondt*, blz. 2, van zijn adres gezegd wordt — niet onwaarschijnlijk is, dat door of voor de heeren *Bredius* c. s. gebruik is gemaakt van plannen en opnemingen, die het eigendom zijn van andere koncessie-aanvragers, althans voor zooveel de lijn door Zeeland, Noord-Brabant en Limburg betreft."

Hoe moet men zulke handelingen bestempelen?

— Eergister heeft zich te Groningen gekonstitueerd de centrale spoorweg-kommissie voor die provincie, waarvan wij in een vorig nummer reeds melding hebben gemaakt. In die vergadering waren vertegenwoordigd zes afzonderlijke spoorweg-kommissiën. Na tot haren voorzitter te hebben verkozen mr. *C. M. Nap* en tot haren sekretaris mr. *B. D. H. Tellegen*, respektivelijk president en sekretaris en beide gedelegeerden der vóór drie jaren opgerigte gemengde spoorweg-kommissie, heeft zij een ter tafel gebragt ontwerp-adres na diskussie goedgekeurd en besloten het aan de respektive kommissiën mede te deelen en na approbatie de stemgeregtigde ingezetenen der provincie de gelegenheid ter onderteekening te verschaffen.

— Ook te Assen is de spoorwegkommissie weder werkzaam en wil adressen aan Z. M. den koning indienen.

Aan de voorstanders van die afzonderlijke adressen geven wij bovenstaande opmerkingen echter zeer in nadere overweging.

TURIJN, 23 Augustus.

In de nota door den heer *Buoncompagni* in der tijd namens onze regering aan die van Toskane ter hand gesteld en houdende uitnoodiging tot een offen defensief verbond, wordt ten eerste er op gewezen hoe, terwijl aan de zijde van het Toskaansche volk eene beweging uitging ten gunste van den onafhankelijkheidsoorlog, de Tosk. regering zich tegen die beweging verzette, welk verzet onmogelijk kon voortduren maar moest eindigen òf met de medewerking der regering òf met de onderdrukking der beweging door middelen den tegenwoordigen tijd onwaardig. Het laatste kon men van de Tosk. regering, ook met het oog op antecedenten, niet verwachten. Vervolgens wordt herinnerd hoe, na de restauratie der regering in 1849 door het volk zelf, de Oostenrijksche invloed in Tosk. zich heeft doen gevoelen. In andere deelen van Italië waar die invloed ook gevoeld was, gaf zij aanleiding tot den te voeren onafhankelijkheidskrijg. Onzijdig te blijven ware voor Toskane gevaarlijk, want dit zou reden geven te meenen dat het bereid ware dien invloed te ondervinden, die steeds eene kiem van tweedragt in Italie zou zijn. — Aan het slot van dit dokument leest men: »Door iets te ondernemen dat zoo het slaagt, de grootste onderneming zal zijn waarvan onze geschiedenis het aandenken bewaart, streeft Sardinie niet naar eigen overwigt, maar heeft het 't gemeenschappelijk voordeel der vorsten en volken van Italië op het oog. Zoo de andere Staten zich ongelukkig in zoodanigen toestand bevinden dat alle hoop op hunne medewerking ijdel ware, vertrouwt het toch dat Toskane in betere omstandigheden verkeert. Het hoopt dat het leger, welks oprigting een der meest lofwaardige handelingen is van het tegenwoordig bewind, dit tot roem zal strekken als het voor Italië's onafhankelijkheid zal hebben gestreden. Maar vooral zal het zich verheugen, in zijne vereeniging met Toskane — welks naam de meest roemrijke herinneringen van het hedendaagsch Italië in het geheugen terug roept — het zinnebeeld en den aanvang te zien van een uitgestrekter vereeniging tusschen alle Italiaansche staten en volken. En zij die de Italiaansche onafhankelijkheid weêrstreven, kunnen toch redelijkerwijze de hoop niet koesteren dat de beweging van Italië naar zijne onafhankelijkheid gestuit kan worden. Zij ontving de eerste impulsie bij de oprigting van het Lombardisch Venetiaansch koningrijk in 1815. Zij barstte uit in de militaire bewegingen van 1821; onderdrukt, liet zij de kiemen achter tot den oorlog van 1848, den eerste waardoor geheel Italië tot herkrijging zijner onafhankelijkheid opstond. In 1849 wederom onderdrukt hernieuwt zich die beweging in 1859 met meer kracht, nadat geheel Europa erkend heeft, dat Italië de zetel is der grootste kwestie waarmede de staatslieden zich hebben te bemoeijen. Het ware dus eene zeer noodlottige verblinding, zoo men op het verledene wilde zien om de toekomst niet te aanschouwen en om er uit te voorspellen, dat de nationale beweging in Italië moet onderdrukt worden. Zelfs al hield de agitatie der vrije parlementen op, dan ware daardoor nog niet de agitatie der gemoederen tot bedaren gebragt, maar zij zou herleven te midden van het duister drijven der geheime genootschappen, die, naar de ondervinding maar al te duidelijk heeft aangetoond, overal ontstaan, waar alle hoop op vrijheid en onafhankelijkheid den volken ontzegd wordt, en alle grondslagen der maatschappij doen ontaarden."

Het besluit waarbij de Modeensche volksvergadering de vervallen verklaring van het huis van Oostenrijk-Este heeft uitgesproken, luidt als volg:

»De volksvergadering der Modeensche provinciën,

»Overwegende dat het regt der volken, om zich volgens den volkswil te konstitueren, al te dikwijls miskend, nu door de beschaafdste natiën is aangenomen, en deel staat uit te maken van het Europeesch volkenregt;

»Overwegende, dat de Modeensche provinciën in 1814 door het geweld der verbonden wapenen aan het huis van Oostenrijk-Este onderworpen, sedert ruim een halve eeuw het lijden van een slecht bestuur verduurd hebben;

»Overwegende, dat gedurende dit lang tijdsverloop, de gedachte bestendig onderdrukt is geweest, de regtvaardigheid geschonden, de menschelijke waardigheid gehoond door de stok- en zweepslagenstraf; dat achtenswaardige burgers gefolterd, verbannen, tot gevangenisstraf en ter dood veroordeeld zijn door permanent geworden militaire kommissiën; dat alle municipaal leven, het laatste aandenken der Italiaansche vrijheid, geheel uitgedoofd is en het lot der volken aan de genade van Oostenrijk is overgeleverd; dat onze staatsgevangenen in Oostenrijksche gevangenissen gesleept, onze soldaten, met schending van het eens gegeven woord, in 's vijands gelederen gevoerd en tot een oorlog tegen broeders gedreven zijn;

»Overwegende dat zoodanige handelingen het volk ten volle het regt hergeven, zelf voor zijn verder staatkundig en maatschappelijk bestaan te zorgen.

»Overwegende dat de dinastie van Oostenrijk Este, die sedert 1814 vier malen uit deze staten verdreven, en vier malen door vreemde wapenen hersteld is, niet bestaanbaar is met de openbare orde en het groot beginsel der Italiaansche nationaliteit;

»Overwegende dat de regering van hen die, door reden van verwantschap of krachtens verdragen, aanspraak zouden maken haar op te volgen, in deze staten niet bestaanbaar zijn, omdat ook zij vreemdelingen, vijanden der onafhankelijkheid en van den voorspoed des Italiaanschen volks zouden zijn.

»Verklaart

»*Frans V* van Oostenrijk-Este vervallen van de souvereiniteit der Modeensche Staten;

Van de regering dezer provinciën, onder welken vorm ook, uitgesloten de dinastie van Oostenrijk-Este, en elk vorst uit het huis van *Habsburg-Lotharingen*."

WEENEN, 23 Augustus.

De vroegere minister van policie, baron *Kempen*, wiens aftreding hier algemeen diep betreurd wordt, is, naar men zegt, tot veldtuigmeester benoemd.

Behalve de *Oesterr. Ztg.* laten de bladen zich zeer koel uit over de door de *Wien. Ztg.* aangekondigde hervormingen en medegedeelde veranderingen in het ministerie.

De *Wiener Ztg.* zegt omtrent de wijzigingen, die men in het bestuur verwachten mag letterlijk het volgende: »Om de verschillende takken van bestuur tot de noodige eenheid te brengen en om de verbeteringen, waarop het keizerlijk manifest vooruitzigt geeft, ten uitvoer te brengen; was het vooral noodig, dat er overeenstemming bestond ten aanzien der voorwaarden der aan gevolgen rijke werkzaamheden der regering, zoowel als omtrent de in de eerste plaats gevorderde maatregelen. Deze overeenstemming te verkrijgen en den weg vast te stellen dien de raad des keizers overeenkomstig H. D. wil, voortaan heeft te volgen, was het doel, onderscheidene belangrijke vraagstukken waren de onderwerpen dezer beraadslagingen. Wat de laatste betreft, zij hier slechts het volgende opgenoemd: de toestand der finantien, de noodzakelijkheid om de uitgaven in al de takken van het burgerlijk en militair bestuur aan eene goede kontrôle te onderwerpen, aan de wettig erkende niet katholieke gezindheden autonomie en vrije uitoefening harer godsdienst te verzekeren, de toestand der Israëlieten op eene wijze, overeenkomstig de behoefte des tijds, doch met inachtneming van de plaatselijke of provinciale behoeften te regelen; de gemeentewet met hulp van vertrouwde mannen uit alle klassen, in de provinciën zonder uitstel met de eigenaardige toestanden der bijzondere kroonlanden in overeenstemming te brengen; een wezenlijk gedeelte der zaken, die thans tot het algemeen landsbestuur behooren, zoo mogelijk door de belanghebbenden zelfstandig te laten beheeren en na het afdoen van deze eerste en dringendste behoeften vertegenwoordigingen door standen in de verschillende kroonlanden in het leven te roepen. Eenige andere nog door het vorige ministerie bearbeide onderwerpen van wet zullen, na herzien te zijn, eerstdaags kracht van wet krijgen; of andere worden gereed gemaakt."

Eene ordonnantie van den minister van Openbaar Onderwijs bepaalt, dat op de gymnasiën en scholen in die deelen des Rijks, waar de bevolking geen Duitsch spreekt, van den regel mag worden afgeweken, dat de Duitsche taal de heerschende moet zijn in de hoogere klassen dier inrigtingen.

— 25 *Aug.* Met. 5 pCt. 74.00; Nat. 79.20; Bank 893.—; Noord-Bahn akt. —; Credit Anst. 215; O-Fr. Spoorw.-akt. 262,—; Lomb. Venet. —.—; Nieuwe —,—; W. op Lond. 3 m. 11.80; G. 17¾.

BERLIJN, 24 Augustus.

De *Volks Ztg.* bevat heden het volgend artikel: »Ware Pruissens aanspraak op eene leiding van Duitschland slechts op de tegenwoordige houding der Pruissische regering gegrond, zoo zou zij gewis van veel te jongen datum zijn, om zich ergens te doen gelden. Het zijn ook niet juist aanspraken en regten die Pruissen in de schaal heeft te leggen, maar voornamelijk pligten. De Pruissische staat kwam slechts voort uit de zwakheid en door de verzwakking van het vroegere Duitsche rijk. Wat de groote keurvorst begonnen heeft, heeft *Frederik de Groote* heldhaftig voortgezet. Hij heeft een zelfstandigen staat te midden van het Duitsche rijk in het leven geroepen, dat reeds lang zijn ondergang te gemoet ging. Het is niet toevallig dat *Herder*, *Klopstock*, *Lessing*, *Göthe*, *Schiller*, *Wieland* en hunne tijdgenooten eerst toen en na dien tijd optraden. Het is ook niet toevallig, dat de geest van den bevrijdingsoorlog van Duitschland in Pruissen ontstond. Dit zijn veeleer historische noodwendigheden geweest gelijk men in de ontwikkeling der volken veelal vindt; want die ontwikkeling gaat, gelijk het leven der natuur, steeds van jonge loten uit, die zich van den verouderden stam losmaken, om wortel te schieten en krachtiger te vervangen, wat in den moederstam allengs te niet gaat. Het is onverschillig of een staat of een volk zich steeds helder bewust is van zijne taak in de ontwikkelingsgeschiedenis, dan wel of van tijd tot tijd slechts eene duistere neiging daartoe zich vertoont. Zoo wij slechts inzien wat Pruisen in Duitschland is, dan zullen wij weldra ontwaren, dat zijne roeping gelegen is in den pligt Duitschland de eenheid te hergeven die het door zijn geschiedkundig ontstaan vernietigd heeft. Is Duitschlands eenheid eene historische noodwendigheid, zoo is Pruissens stelling die wij hier op het oog hebben dat eveneens, en kan als zoodanig wel door een goed bestuur in Pruissen begunstigd, maar niet daardoor in het leven geroepen worden."

Den 20. is te Gotha weder eene vergadering van patriotten gehouden, waarin besloten is den regerenden hertog een adres betreffende de nationale zaak in te dienen.

Naar men verzekert zullen in de zaak der bondshervorming door Hamburg binnen kort stappen gedaan worden in overeenstemming met de reeds bekende manifestatiën van andere zijden.

Te Dantzig worden 20 kanonneerbooten gebouwd die met 1 Mei a. s. gereed moeten zijn.

LONDEN, 24 Augustus.

Victor Hugo heeft aan de bladen de volgende verklaring gezonden:

»Niemand zal van mij verwachten, dat ik, wat mij betreft, een oogenblik acht geef op wat men de amnestie noemt.

»Getrouw aan de verpligting tegenover mijn geweten aanvaard, zal ik ten einde toe de ballingschap der vrijheid deelen. Keert de vrijheid in Frankrijk weêr, dan zal ook ik wederkeeren."

Ook generaal *Changarnier* zal, gelijk reeds is gemeld, geen gebruik van de amnestie maken, om naar Frankrijk terug te keeren. Toen men hem met zijn ophanden zijnde vertrek naar Frankrijk geluk wenschte, antwoordde hij met een bitteren lach: Wat zal ik na eene zevenjarige verbanning nog in Frankrijk doen? *On n'y voit plus maintenant que des fonctionnaires des factionnaires et des actionnaires.*

De zaak der weêrbarstige werklieden begint reeds slecht te staan; Zaturdag is er uitbetaald, en heeft men naauwelijks door alle vereende krachten de helft kunnen geven van wat de werklieden anders aan weekgeld zouden verdiend hebben. Er werd door de centrale konferentie alleen *f* 10,000 uitbetaald, en deze beweert *f* 200.000 beschikbaar te hebben. 't Geld zal echter spoedig verdwenen zijn; en wat dan? — Een kruidenier vraagt in den *Times* wat de werklieden toch te klagen hebben? Hij moet 14 à 15, Zaturdags soms 18 à 19 uur in den winkel staan, en dan nog zijne boeken in orde houden; is dat grootere vrijheid dan de werklieden hebben?

Uit Indië wordt nog gemeld, dat lord *Clyde* aan 't bewind alhier met aandrang versterking heeft aangevraagd, en dat mitsdien bevel is gegeven tot het in orde brengen van 7 transportschepen, die reeds de volgende week met 2500 man naar Bombay en Calcutta zullen vertrekken.

Uit New-York meldt men van den 9, dat de heer *Bowlin* tot gezant bij de Nicaraguaansche regering en bij de vijf centraal Amerikaansche republieken is benoemd, met last om te trachten, die vijf Staten tot een bond te vereenigen, hetgeen voornamelijk moet dienen om den N. Amer. invloed in die streken, die in den invloed van Engeland en Frankrijk een duchtigen meddinger vindt, te vermeerderen.

Uit Mexico meldt men, dat *Miramon* een manifest heeft openbaar gemaakt, waarin hij zegt de geestelijkheid te zullen beschermen en zich voor een diktatoriaal bewind verklaart. Verder verklaart hij er in, dat de traditioneele staatkunde van Mexico steeds geweest is, tegen de overweldigingen der Vereenigde Staten op zijne hoede te zijn. Volgens vroegere berigten was hij, naar men zich zal herinneren, van plan, de goederen der geestelijkheid te verkoopen.

Generaal *Zuazua* was op weg naar San Luis Potosi, aan het hoofd van 5000 man. Men verwachtte een grooten slag met de troepen van *Miramon*.

Uit Haïti meldt men van 23 Julij. dat de Kamers door eene deputatie den president *Geffrard* het diktatorschap hadden aangeboden, ten einde hem ten volle in staat te stellen tot voltooijing der reorganisatie van de republiek. *Geffrard* heeft echter dit aanbod van de hand gewezen.

PARIJS, 24 Augustus.

De maritieme overheid van Cherburg, heeft bevel ontvangen, de militairen die zich in de verschillende verdedigingswerken der reede bevinden, naar hunne korpsen terug te zenden, en die werken tot denzelfden toestand te brengen als voor den oorlog. Reeds zijn bijna alle artilleristen en mariniers, die zich in de forten bevonden, aan wal gebragt.

Men verzekert, dat de hertogin van Parma, die op de kandidatenlijst stond voor het geval dat eene restauratie in Toskane onmogelijk wierd bevonden, voor die eer bedankt heeft. Als eenig overblijvend kandidaat noemt men den jongen hertog van Leuchtenberg.

Naar men meent zullen de groote hervormingen waarop in Oostenrijk plan bestond, op niets of weinigmeer dan niets uitloopen.

Te St. Sauveur, zegt men, houdt de keizer met de ministers en finantieele notabelen eene vergadering ter opsporing der middelen op het openbaar krediet geheel te doen herleven en handel en nijverheid de meest mogelijke ontwikkeling te geven.

De redevoering, waarmede de graaf *de Morny* de zitting van den algemeenen raad van Puy le Dôme heeft geopend, luidt zeer gunstig voor het behoud der Engelsch-Fransche alliantie. De redenaar ontkende ten stelligste, dat Frankrijk vijandige bedoelingen tegen Engeland zou koesteren en bevestigde, dat de keizer vast besloten was, om Frankrijk vooruit te brengen op den weg van de werken des vredes, terwijl de onlangs uitgevaardigde amnestie, naar spreker verklaarde, het voorspel was van 's keizers nieuwe staatkunde.

De kapitein der Novara is tot schout bij nacht benoemd.

De ouderdom der Fransche maarschalken is als volgt: de heer *v. Castellane* is geboren in 1788; *Vaillant* in 1790; *Magnan* in 1791; *Pelissier* in 1794; *Baraguay d'Hilliers* in 1795; *Randon* in 1795; *Niel* in 1802; *Mac Mahon* in 1807; *Canrobert* in 1809; *Bosquet* in 1809. De oudste telt derhalve 71, de jongste 50 jaren.

— 25 *Aug.* Rente op tijd 3 pCt. 69.40; Fr.-Oost. Spw. 563 75; Sp. $1\frac{1}{2}$ pCt. $42\frac{1}{4}$; 3 pCt. 33.

ADVERTENTIEN

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk Nederl. Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonnenburg.*)

Aug.	Uren.	Wind- rigt.	Wind- kr.	Barom. bij 0°.	Ther F.	Afwijk. d. Temp.	Vochtigh.	Gev. regen.	Opmerkingen.
			N. d						
25	2	zw.	1.5	758.09	84.0	+ 15.3	0.60	0.	Ligt bewolkt.
	10	z.	0.0	56.92	69.8	+ 10.4	0.83	0.	Bijna helder.
26	8	no.	0.0	55.56	73.4	+ 10.4	0.77	0.	Bewolkt.

PRIJZEN VAN KOEPONS EN LOSB. OBLIGATIEN.

Metalliek	*f* 24.50	Pruissische	*f* 34 87½
Nat. Met. Coep. .	„ 30,55	Spaansche.	„ —,—
Napelsche	„ —,—	Sp. Coep per fr.	„ 55 12½
Div. Eng. in . . £	„ 11,60	Hamb. Russen. .	„ 33 50
Eng. Russen . . .	„ 11,60	Russ. in Zilv. R. .	„ 34,12½
Fransche	„ 55 37½	Poolsche in fl. . .	„ —,—
Belgische	„ 55,62½	Dollars	„ —,—

PRIJZEN DER EFFEKTEN.

AMSTERDAM 25 Augustus 1859.

NEDERLAND.					
Werkel. Schuld	$2\frac{1}{2}$ pCt.	$63\frac{1}{2}$	$63\frac{13}{16}$	$63\frac{15}{16}$
dito dito	3 „	$76\frac{1}{8}$	$76\frac{1}{2}$	
dito dito	4 „	97	$97\frac{1}{8}$	$97\frac{1}{8}$
Amortisatie-Sijndikaat	$3\frac{1}{2}$ „	$94\frac{1}{2}$		
Handelmaatschappij. .	$4\frac{1}{2}$ „	$127\frac{1}{2}$	$127\frac{3}{4}$	
Oost-Indische Leening	4 „	$96\frac{1}{8}$		
BELGIE.				
Certifik. bij *Rotschild* .	$2\frac{1}{2}$ pCt.	$52\frac{1}{8}$		
SPANJE.				
Obligatien	$1\frac{3}{4}$ pCt.	33	$33\frac{1}{8}$	$33\frac{1}{8}$
Obligatien	3 „	$44\frac{3}{4}$	$44\frac{7}{8}$	
Binnenl. Schuld. . . .	3 „	42	$42\frac{1}{4}$	$42\frac{1}{8}$
Amortisable		$10\frac{3}{8}$	$10\frac{15}{16}$	$10\frac{5}{8}$
PORTUGAL.				
Obligatiën	3 pCt.	$44\frac{5}{8}$	$44\frac{11}{16}$	
dito 1856/57	3 „	$43\frac{5}{8}$		
dito uitgestelde		$30\frac{1}{4}$		
RUSLAND.				
Oblig. bij *Hope en C°.*	5 „	$104\frac{7}{8}$		
Obligat. 1828 & 1829.	5 „	$102\frac{7}{8}$		
Certifikat. 1831 & 1833	5 „	$87\frac{1}{2}$		
Certifikaten 1840 . . .	4 „	$84\frac{7}{8}$		
Cert. bij *Stieglitz* . . .	4 „	$84\frac{5}{8}$	$84\frac{11}{16}$	
dito 5e Serie	5 „	$94\frac{3}{8}$		
dito 1855 6e Serie . .	5 „	$100\frac{1}{4}$	101	$100\frac{3}{4}$
POLEN.				
Aand. 1835, fl. 500 . . .		156	157	
Obligatiën	4 pCt.	80	$80\frac{1}{4}$	$80\frac{1}{4}$
PRUISSEN.				
Obligatiën	5 „	101	$101\frac{1}{8}$	
OOSTENRIJK.				
Oblig. Metaliek	5 pCt.	$58\frac{13}{16}$	$59\frac{3}{16}$	$59\frac{1}{8}$
Oblig. Rente Am.. . .	5 „	76	$76\frac{5}{8}$	$76\frac{5}{8}$
dito dito Nat. 1854. .	5 „	$62\frac{15}{16}$	$63\frac{1}{4}$	$63\frac{1}{8}$
dito dito	$2\frac{1}{2}$ „	$30\frac{7}{8}$	$30\frac{1}{8}$	$30\frac{1}{8}$
AMERIKA.				
Venez. Oblig.	3 „	$27\frac{5}{16}$	$27\frac{7}{16}$	
Grenada, Oblig. . . .	$3\frac{1}{4}$ „	$16\frac{1}{4}$		
Mexiko, Obl.	3 „	$19\frac{1}{4}$	$19\frac{3}{8}$	
N.-Am. Illin. Spw. Aand.		80	$80\frac{1}{8}$	

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.